

Михайло Гуменний

аспірант,

Тернопільський національний економічний університет

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі економічного розвитку значна увага має приділятися підвищенню інноваційної активності підприємств, яка відкриває реальні можливості залучення в наукову сферу приватного та венчурного капіталу, що, в свою чергу, сприятиме розвитку малих і середніх суб'єктів господарювання та реорганізації великих підприємств, здатних мобільно освоювати наукомісткі технології, впроваджувати їх у виробництво. Як показує досвід розвинених країн, стійке і збалансоване економічне зростання в країні базується насамперед на впровадженні технологічних інновацій в промисловості. Водночас, рівень інноваційної активності промислових підприємств є показником стабільності та конкурентоспроможності економіки країни.

Якщо безперервно та ефективно функціонуючі інвестиційно-інноваційні процеси стають пріоритетними в державній політиці, то вони здатні забезпечити конкурентні переваги для підприємств вже у найближчій перспективі [2, с. 52]. Одним із основних напрямків підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства є реалізація та розвиток його інноваційно-інвестиційного потенціалу. При цьому необхідно враховувати не лише вплив складових елементів потенціалу підприємств, але й фактори, що визначають розвиток інвестиційно-інноваційного потенціалу.

Інноваційна діяльність підприємства при відповідній інвестиційній підтримці визначає ефективність його функціонування, конкурентоспроможність та сталий розвиток.

З позицій посилення конкурентоспроможності підприємства його інноваційний потенціал не має змісту розглядати поза системних взаємозв'язків з інвестиційним та виробничо-технологічним потенціалами.

Інвестиційний потенціал без взаємозв'язку з інноваційним представляє собою сукупність власних коштів підприємства і залучених інвестиційних ресурсів, які можуть бути використані для реалізації інвестиційних проектів, зокрема, на оновлення і модернізацію активної частини основних засобів (частини виробничо-технологічного потенціалу) без урахування посилення конкурентоспроможності підприємства на товарних ринках. Інноваційний потенціал без стійкої інвестиційної підтримки і сучасного виробничо-технологічного потенціалу є лише теоретичною можливістю освоєння і виробництва підприємством затребуваної ринком конкурентоспроможної продукції. У свою чергу, виробничо-технологічний потенціал виступає базою реальної інвестиційної оцінки успішної реалізації інноваційних рішень. Таким чином, гармонійні та об'єктивно існуючі взаємозв'язки всіх трьох потенціалів призводять до необхідності їх синтезу і введення поняття інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємства.

На основі порівняльного аналізу існуючих підходів до визначення інвестиційного потенціалу суб'єктів господарювання, пропонуємо концептуальну модель формування структури інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємства, яка враховує базові аспекти та об'єктивність зв'язку інвестиційної та інноваційної діяльності, виділяє ресурсну складову, цільову спрямованість її використання, а також має орієнтацію на кінцевий результат діяльності підприємства [1, с. 133-134].

Ресурсна складова інвестиційно-інноваційного потенціалу є базою його формування і включає наступні компоненти: виробничо-технологічні, інноваційні та трудові ресурси, інформаційне забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності, фінансову складову, що включає внутрішні та зовнішні джерела інвестування інноваційної діяльності підприємства.

Компоненти факторної складової інвестиційно-інноваційного потенціалу, на нашу думку, мають істотне значення при розкритті його сутності та місця в системі економічних відносин і чинять особливий вплив на конкурентоспроможність підприємства. Відмінною особливістю запропонованої концепції є включення у факторну складову крім загальноприйнятих інфраструктури системи і державної підтримки таких компонентів, як: інноваційна активність, інноваційність, інновативність, ризик і невизначеність, інвестиційна активність.

Інноваційна активність характеризується насамперед інтенсивністю реалізації інвестиційно-інноваційних процесів, спрямованих на вирішення пріоритетних інноваційних завдань. Інновативність визначає здатність підприємства здійснити і вперше відтворити новацію, готовність до реалізації необхідних інноваційних змін в організації виробничо-господарської діяльності підприємства, готовність

до ризику. Під інноваційністю мається на увазі ступінь інноваційних змін в організації виробничо-господарської діяльності підприємства.

Відображенням досягнутих результатів реалізації можливостей інвестиційно-інноваційних ресурсів при фактичному стані факторної складової є результативна складова потенціалу, яка виступає також у вигляді його цільової характеристики. Найважливішими показниками ефективності роботи підприємства та практичної реалізації його інноваційного потенціалу є інноваційність і конкурентоспроможність продукції, що відображають задоволення внутрішнього та зовнішнього ринкової попиту, яке, у кінцевому рахунку, забезпечує конкурентоспроможність і економічну стійкість підприємства.

Отже, теоретично обґрунтоване запропоноване тлумачення структури інвестиційних-інноваційного потенціалу, на наш погляд, з одного боку, враховує основні взаємопов'язані аспекти інвестиційної та інноваційної діяльності, виділяє наявне і залучене ресурсне забезпечення, цільову спрямованість його використання, а з іншого боку, орієнтоване на кінцевий результат діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Валишевская Т. И., Лукинская Е. А. Сущность и оценка инвестиционного потенциала и инвестиционной привлекательности промышленного предприятия. Новая наука: проблемы и перспективы. 2016. № 115-1. С. 131-141.

2. Невмержицький В. М. Вплив чинників на розвиток інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємства. Економіка та управління на транспорті. 2016. Вип. 3. С. 52-58.